

STORTINGET

Innst. 220 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:16 S (2018–2019)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Une Bastholm om dumping av lusemidler fra oppdrettsanlegg

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen forby uregulert dumping i hav og fjorder av lusemidler, kjemikalier og legemidler fra oppdrettsanlegg.
2. Stortinget ber regjeringen forby alle utslipp av legemidler og kjemikalier fra oppdrettsanlegg som ikke eksplisitt er hjemlet i hvert enkelt oppdrettsanleggs utslippstillatelse etter forurensingsloven.
3. Stortinget ber regjeringen gjennomgå den skaden oppdrettsvirksomheten har gjort på havmiljøet, og hva som kan gjøres for å gjenoppbygge reduserte rekebestander langs kysten. Det skal blant annet
 - a. gjennomgå systematisk hvilke mengder og konsentrasjoner som totalt er sluppet i forbudsområder for reke- og gytefelt.
 - b. undersøkes om lavere nivå av dyreplankton langs kysten kan være årsaken til at vandrende fisk på søken etter mat (sei, hyse, torsk, makrell) uteblir fra fjordene.
 - c. pålegges brønnbåter detaljert elektronisk rapportering tilsvarende det som i dag kreves av fiskefartøy. Alle opplysninger må ligge ute åpent tilgjengelig, slik at allmennheten har mulighet til å kontrollere aktiviteten.

- d. fremmes en plan for gjenoppbygging av rekebestandene langs kysten, som har lidd under negative konsekvenser som følge av oppdrettsvirksomhet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Linda C. Hofstad Helleland, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Charster Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til representantforslag om dumping av lusemidler fra oppdrettsanlegg. Representantforslaget inneholder i alt tre hovedforslag og fire underforslag som spesifiserer intensjonen om å redusere utslipp av kjemikalier og legemidler, kartlegge virkninger av havbruk og gjenoppbygge rekebestanden.

Komiteen er enig i at det er viktig å ha en løpende, grundig og føre-var-basert tilnærming til klima- og miljøkonsekvensene av menneskelig aktivitet. Når det gjelder bruk av legemidler, er det tre hensyn som må balanseres mot hverandre: å begrense smitterisiko, ivareta fiskevelferd og forebygge miljøskade. Dagens system legger opp til at en slik avveining skal gjøres i hvert en-

kelt tilfelle. Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet har fått i oppdrag å foreslå en revisjon av regelverket på dette området.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det pågår et kontinuerlig arbeid både i næringen og i forvaltningen for å redusere miljøavtrykket fra oppdrettsnæringen. Flertallet understreker viktigheten av at utviklingen av oppdrettsnæringen både er kunnskapsbasert og forutsigbar for næringen. Flertallet vil understreke at det ikke kan utelukkes at miljøkravene til virksomhetene vil skjerpes dersom bransjen ikke lykkes med de pågående prosessene i tilstrekkelig grad. Flertallet er opp-tatt av at eventuelle nye krav gjennomføres på en måte som sikrer et mangfold av aktører i oppdrettsnæringen.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at all bruk av lusemidler, kjemikalier og andre legemidler i oppdrettsanlegg er strengt regulert.

Komiteen viser til at det ikke er anledning til uregulert dumping av denne typen substanser. Eventuelle utslipp av slike substanser fra oppdrettsanlegg er også tatt hensyn til ved vurdering av tillatelse etter foruren-sningsloven.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er innført forbudsområder for utslipp av lusemidler fra brønnbåt i 2017, og det innføres ytterligere restriksjoner for selve oppdrettsanleggene fra og med 2019. Når det gjelder forslaget om elektronisk rapportering av brønnbåtaktivitet, merker flertallet seg at dette allerede er innført.

Flertallet er enig i at det er et kunnskapsbehov knyttet til dyreplankton. I den sammenheng vises det til overvåkningsprogrammet for dyreplankton i kystsonen som er satt i gang.

Flertallet mener det er behov for ytterligere kunnskap om bestandsutviklingen og årsaker til variasjon i rekebestanden. Flertallet viser i den sammenheng til arbeidet som nå er i gang ved Havforskningsinstituttet. Det er i dag knyttet stor usikkerhet til bakgrunnen for reduksjon og variasjon i rekebestanden, og hvilke tiltak som eventuelt kan bidra til å bygge opp bestanden.

Flertallet viser for øvrig til Nærings- og fiskeridepartementets vurdering av representantforslaget i brev av 25. oktober 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for utslipp av lusemidler og legemidler og sørge for at regelverket reduserer oppdrettsvirksomhetens negative innvirkning på fiske og livet i havet. Det skal herunder sørges for en klarere regulering av utslipp av lusemidler, kjemikalier og legemidler.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti deler forslagsstillernes uro rundt utslipp av lusemiddel fra oppdrettsanlegg og mener at politikernes oppgave i disse spørsmålene er å legge føre-var-prinsippet til grunn. Når forskningsinstituttet IRIS nå har foreløpige resultater som peker i retning av at lusemiddelet hydrogenperoksid er langt farligere enn tidligere undersøkelser har vist, bør det føre til restriktive tiltak fram til man har mer kunnskap. Dette medlem mener det ikke er i tråd med føre-var-prinsippet å vente med å gjøre noe til man har flere feltstudier og spredningsmodeller, så lenge funnene i IRIS-undersøkelsen er såpass alvorlige som de er. Derimot vil det å vente være svært uansvarlig.

Dette medlem viser til at det i høringsnotatet fra Nærings- og fiskeridepartementet 1. oktober 2018 ble tatt utgangspunkt i innstramminger i bruk av legemidler mot lakselus i gytefelt. Dette medlem mener endringen burde vært gjeldende for gyteområder. Blant annet blir ikke de tradisjonelle og svært viktige gyteområdene i Lofoten og Vesterålen definert som gytefelt av Fiskeridirektoratet. Dette kan derfor føre til svært alvorlige skader på livet i havet og svekket grunnlag for framtidig fiskeriaktivitet.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at innstrammingen i bruk av legemidler mot lakselus i gytefelt som nå er på høring, også blir gjeldende for gyteområder.»

«Stortinget ber regjeringen ta en ny vurdering av dagens regler for legemidler mot lakselus ut fra føre-var-prinsippet og stramme inn regelverk som ikke er i tråd med dette.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om å forby utslipp av legemidler fra oppdrettsanlegg som ikke eksplisitt er hjemlet i hvert enkelt oppdrettsanleggs utslippstillatelse etter foruren-sningsloven. For å ivareta hensyn til fiskevelferd eller smittespredning kan det innføres et system for hurtiggodkjenning av tillatelser ved spesielle behov.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå den skaden oppdrettsvirksomheten har gjort på havmiljøet, undersøke hva som kan gjøres for å gjenoppbygge reduserte bestander langs kysten, og trappe opp forskningen på området vesentlig.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for utslipp av lusemidler og legemidler og sørge for at regelverket reduserer oppdrettsvirksomhetens negative innvirkning på fiske og livet i havet. Det skal herunder sørges for en klarere regulering av utslipp av lusemidler, kjemikalier og legemidler.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for at innstramningen i bruk av legemidler mot lakselus i gytedefelt som nå er på høring, også blir gjeldende for gyteområder.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen ta en ny vurdering av dagens regler for legemidler mot lakselus ut fra føre-var-prinsippet og stramme inn regelverk som ikke er i tråd med dette.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om å forby utslipp av legemidler fra oppdrettsanlegg som ikke eksplisitt er hjemlet i hvert enkelt oppdrettsanleggs utslippstillatelse etter forurensningsloven. For å ivareta hensyn til fiskevelferd eller smittespredning kan det innføres et system for hurtiggodkjenning av tillatelser ved spesielle behov.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen gjennomgå den skaden oppdrettsvirksomheten har gjort på havmiljøet, undersøke hva som kan gjøres for å gjenoppbygge reduserte bestander langs kysten, og trappe opp forskningen på området vesentlig.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:16 S (2018–2019) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Une Bastholm om dumping av lusemiddel fra oppdrettsanlegg – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 26. mars 2019

Geir Pollestad

leder

Tom-Christer Nilsen

ordfører

